

DANSKE
DANISH FILM DIRECTORS
INSTRUKTØRER

7 MYTER OM DANSK FILM

.....

Der produceres ca. 20 spillefilm om året i Danmark. Filmene er stort set alle støttet af Det Danske Filminstitut (DFI) under de to spillefilmsordninger Konsulentordningen og Markedsordningen.

Konsulentordningen støtter film med fokus på den gode fortællekunst. Markedsordningen støtter film med særlig vægt på populærkulturelle kvaliteter. Disse film kan kun opnå støtte, hvis de vurderes at have stor kommerciel gennemslagskraft. 25% af DFIs støttemidler er øremærket børne- og ungdomsfilm.

.....

7 MYTER OM DANSK FILM

Dansk film er en succes, både kommercielt og kunstnerisk. Der bliver solgt masser af biografbilletter, folk ser film på TV og VOD, og vi vinder priser ved verdens fineste filmfestivaler. Men digitaliseringen udfordrer dansk films forretningsmodel, fordi indtjeningen på de digitale platforme pr. stream/transaktion er mange gange lavere, end hvad man tidligere kunne tjene på fx en DVD. Producenterne tjener ikke længe nok på deres film til at kunne investere i nye film. Det er et alvorligt problem for hele filmbranchen og især for udviklingen af nyt talent. Risikovilligheden forsvinder, da det vigtigste bliver at overleve. Men netop risikovilligheden er en af hovedårsagerne til dansk films succes.

Vores film debatteres ofte og passioneret i befolkningen, pressen, filmbranchen og blandt politikerne. Det er meget glædeligt, men dialogen er nogle gange præget af myter, som forvrænger den. Her kommer derfor **7 myter** om dansk film, som vi mener bør aflives, så vi kan få en god debat blandt alle os, der elsker film lige meget fra hvilket standpunkt, vi står.

01

MAN KAN UDREGNE EN FILMS SUCCES PÅ FORHÅND

Stalin spurgte engang sin Kulturminister: *"Hvor mange film lavede vi sidste år?"* Kulturministeren svarede: *"150 film."* Stalin spurgte så: *"Hvor mange af dem blev en succes?"* Kulturminister: *"Fem film."* Stalin: *"Til næste år, så lad os bare nøjes med at lave de fem!"*

Selvom man i årtier har forsøgt at udregne, hvordan en film bliver en succes, er der lige så mange eksempler på, at udregningen går galt, som den går godt. Distributøren af *Bænken* (2000), som var en 'konsulentfilm', mente ikke, at nogen mennesker overhovedet gad se en film om en alkoholiker. Filmen blev sendt ud i kun 8 kopier og uden nævneværdigt lanceringsbudget. Men så eksploderede filmen. Folk væltede ind gennem billetlugerne. Filmen gik i hele 43 uger i biografen og solgte 228.576 billetter¹.

Efter Thomas Vinterberg i 2010 instruerede den behårde *Submarino* om to omsorgssvigtede brødre, der vokser op til kriminalitet og heroinmisbrug, henvendte han sig til Filminstituttet for at få støtte til en ny film, denne gang om pædofili. Da *Submarino* ikke havde trukket folk til billetlugerne, ville det lette svar til Vinterberg have været: afslag. Men heldigvis er Konsulentordningens styrke, at den tør satse risikovilligt, og havde det ikke været tilfældet, så var 627.512 danskere gået glip af *Jagten* (2013) og en Oscar-nominering².

Der findes ingen kommerciel succesformel. Men når danske spillefilm støttes ud fra tanken om risikovillighed, så overraskes vi igen og igen over en films potentiale.

02

MAN KAN NØJES MED AT SATSE PÅ DE INSTRUKTØRER, DER SÆLGER FLEST BILLETTER

Susanne Biers debutfilm *Freud flytter hjemmefra* (1991) blev set af 28.261 biografgængere, men hendes *Den Skaldede frisør* (2012) blev set af 644.729. Niels Arden Oplevs debut *Portland* (1996) blev set af 6.495, mens *Mænd, der hader Kvinder* (2009) blev set af 959.369 biografgængere. Lone Scherfigs debut *Kajs fødselsdag* (1990) blev set af 11.695, mens hendes *Italiensk for Begyndere* (2000) blev set af 828.730 biografgængere³.

Alle tre instruktører havde ikke nævneværdig kommerciel succes på deres debutfilm, men er nogle af de allermest succesfulde i de seneste 20 år.

Når man ser på talentordningen New Danish Screen (NDS), viser der sig også meget flotte tal: Martin Zandvliet solgte 40.085 billetter til sin NDS-film *Applaus* (2009), mens hans *Dirch* solgte 484.209 billetter. Pernille Fischer Christensen solgte ved sin NDS-debut *En Soap* (2006) 29.060 billetter og vandt sølvbjørnen på Berlin Film Festival. Hendes næste film *Dansen* (2008) solgte 10.057 billetter, og dermed var hendes karriere potentielt i fare. Alligevel støttede DFI hendes tredje film *En Familie*, - heldigvis, for filmen vandt kritikerprisen på Berlin Film Festival 2010 og solgte iøvrigt 129.858 billetter. Hendes seneste film *En du elsker* blev også udtaget til Berlin Film Festival 2014⁴.

Det er umuligt at vide, om en instruktør vil få en succesfuld karriere, hvor vedkommende både sælger mange billetter, fornyer filmsproget og/eller opnår kunstnerisk anerkendelse. Ofte skal en instruktør skabe 3-4 film, før man kan opleve talentet helt udfoldet.

03

DEN KUNSTNERISKE SPILLEFILM SÆLGER INGEN BILLETTER

Hvis man ser på biograftallene for de sidste 10 års danske film (2003-2012)⁵ for de to ordninger Markedsordningen og Konsulentordningen, er fordelingen af antal solgte billetter således:

MARKEDSORDNINGEN (tidligere 60/40-ordningen):

62 titler

Samlet biograftal: 15,218,099 billetter

Gennemsnitligt billetsalg på 245,453 billetter pr film

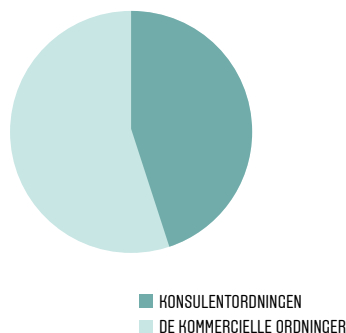
KONSULENTORDNINGEN:

110 titler

Samlet biograftal: 12,475,213 billetter

Gennemsnitligt billetsalg på 113,411 billetter pr film

SAMLET BILLETSALG 2003-2012

BILLETSALG TIL DANSKE FILM I UDLANDET

TOP 20 2003-2012	BILLETSALG
Klovn - the movie	855,174
Hvidsten Cruppen - nogen må dø	764,516
Flammen og Citronen	673,764
Jagten	672,512
Den skaldede frisør	644,729
En kongelig affære	528,425
Får til fire - gi'r aldrig op	506,770
Dirch	484,209
Klassefesten	482,583
Hævnen	449,177
Fra til fire - på japansk	430,417
Nynne	425,920
Får til fire - tilbage til naturen	416,940
Sorg og glæde	209,502
Drømmen	407,850
Får til fire - til søs	402,589
Rejse til Saturn	401,015
Drabet	389,803
Efter brylluppet	388,010
Alle for én	378,514

For det samlede filmoutput er billetsalget altså næsten ligeligt fordelt mellem film støttet ud fra kunstneriske vurderinger, som film støttet ud fra vurderinger af markedspotentiale.

For de enkelte film er udsvingene langt større på Konsulentordningen, som i sagens natur tager større chancer. Men ser man på top 20 over periodens danske biograftal er Konsulentordningens film godt repræsenterede med 9 film ■ mod de kommercielle ordningers 11 film ■.

De kunstneriske film sælger altså masser af billetter. Det er skønt, også selvom kommerciel succes jo ikke er hovedformålet med at støtte de kunstneriske film.

04

DANSK FILMS SUCCES I UDLANDET BEGRÆNSER SIG TIL FINKULTURELLE FESTIVALLER

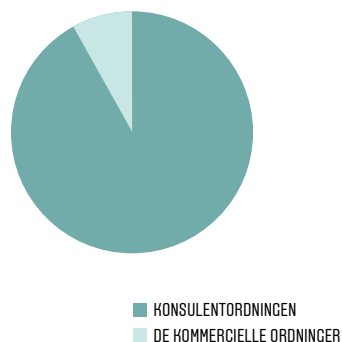
Nej. I Perioden 2004 -2008 blev 48 ud af periodens 92 producerede spillefilm premieresat i udenlandske kommercielle biografer⁶. Altså en andel på 52% af de danske spillefilm, som havde potentielle ud over hjemmemarkedet. Det er et imponerende højt tal for så lille et sprogrråde.

	2004		2005		2006		2007		2008		I ALT	
	film ud-lands-salg	billet-salg i udland	film ud-lands-salg	billet-salg i udland	film ud-lands-salg	billet-salg i udland	film ud-lands-salg	billet-salg i udland	film ud-lands-salg	billet-salg i udland	film ud-lands-salg	billet-salg i udland
KONSULENTFILM	4	112876	11	1080167	7	2634891	10	138310	4	186516	36	4152760
60/40	3	299214	3	34776	2	14480	3	8580	1	2231	12	359281
ALLE FILM	7	412090	14	1114943	9	2649371	13	146890	5	188747	48	4512041

Af disse 48 film var 36 produceret under Konsulentordningen og 12 under Markedsordningen.

Hvis man ser på antallet af solgte billetter i udlandet fra begge støtteordninger, ser billedet ganske klart ud. Det er nemlig primært film med et stærkt kunstnerisk udtryk, som udlandet interesserer sig for. 92% af de billetter, som publikum i udlandet køber, er til konsulentfilmene. Når man optæller en films biografbilletsalg, et tal som bruges til at vurdere en films kommercielle succes, vil det være retvisende at indføre et 'udenlands-bio-tal' som supplement. Lars von Trier har f.eks solgt 919.420 biografbilletter i Danmark mellem 1996-2012, mens han i udlandet har solgt hele 15.095.929 billetter⁷.

BILLETTER SOLGT TIL DK FILM I ALT I UDLANDET 2004-2008

05

DANSKERNE VIL HELST SE FILM I BIOGRAFEN

Ja, de danske spillefilm har en meget høj hjemmemarkedsandel⁸ i biografen. Alene i 2013 solgte de 19 danske spillefilm i alt 4.061.843 biografbilletter, og indtog dermed en hjemmemarkedsandel på 29,6 %⁹. Men med digitaliseringen har danskernes filmtilbud ændret sig markant. Film ses nu både i biografen, på TV, VOD på tablets, computer og mobiltelefoner. Normalt opgøres en films kommercielle gennemslagskraft i solgte biograf-sæder og DVD'er. Men biograf- og DVD-tal afspejler ikke længere det fulde publikumsantal.

For eksempel solgte Mikkel Munch Fals' debutspillefilm *Smukke Mennesker* (2010) kun 5.374 biografbilletter¹⁰, men blev til gengæld set af 207.000¹¹ seere på DR2 - ret imponerende eftersom der var VM i håndbold (DK-Serbien) samtidig på TV2.

Annette K. Olesens thriller *Skytten* (2013) solgte 45.675¹² billetter i biografen, men blev streamet mere end 429.585 gange på internettet¹³. Danskerne vil altså gerne se film i biografen, men de ser dem også andre steder.

06

DANSKERNE VIL HELLERE SE TV-SERIER END SPILLEFILM PÅ NETTET

Selvom TV-serierne er utroligt populære hos publikum, udgjorde spille- og dokumentarfilm 70% af det totale VOD-forbrug i hele verden i 2012¹⁴. Der er altså en fortsat stor efterspørgsel på spillefilm og dokumentarfilm.

07

DANSKE FILM ER ENTEN BREDE ELLER SMALLE

Ofte kategoriseres danske film som enten 'brede' eller 'smalle'. Men konventioner som en 'bred' eller 'smal' film er skabt udelukkende ud fra kommercielle succeskriterier og afspejler ikke, at en film kan have kunstnerisk succes eller være med til at flytte dagsorden. Som det er vist tidligere, er sikkerheden for, at en bred film også når det brede publikum og den smalle film kun et smalt publikum ikke til stede. Når man kategoriserer en film som 'bred' eller 'smal' ignorerer man, at film skabt på basis af filmloven defineres af deres evne til at gribe tidsånden, underholde, forny filmsproget, nedbryde tabuer, skabe identifikation, fordybelse og latter. Den gode film er desuden universel. Det er evnen til at fortælle en god historie, der griber mennesker.

DFI-STØTTEDE SPILLEFILM OG LANGE DOKUMENTARFILM 2011-14

	TITLE	INSTRUKTOR	ORDNING	
2011	ID:A	Christian E. Christian	Konsulent	
	Beast	Christoffer Boe	Konsulent	
	Værelse 304	Birgitte Stærmose	Konsulent	
	Skyskraber	Rune Schjøtt	Konsulent	
	Bora Bora	Hans Fabian Wulenweber	Konsulent	
	Dirch	Martin P. Zandvliet	Konsulent	
	Julie	Linda Wendel	Konsulent	
	Magi i luften	Simon Staho	Konsulent	
	Melancholia	Lars von Trier	Konsulent	
	Frit Fald	Heidi Maria Faisst	Konsulent	
	Max Pinlig - sidste skrig	Lotte Svendsen	Konsulent	
	Juan	Hasper Holten	Konsulent	
	En familie	Pernille Fischer Christensen	Konsulent	
	Den kæmpestore bjørn	Esben Toft Jacobsen	Konsulent	
	Alle for én	Rasmus Heide	Konsulent	
	1/2 Revolution	Omar Shargawi	Dok-konsulent	
	Svend	Anne Regitze Wivel	Dok-konsulent	
	Love Addict	Pernille Rose Grønhjær	Dok-konsulent	
	Det gode liv	Eva Mulvad	Dok-konsulent	
	Klassefesten	Niels Norlev	Marked	
	Far til fire - tilbage til naturen	Claus Bjerre	Marked	
	Ronal Barbaren	Thorbjørn Christoffern, Kresten Vestbjerg Andersen, Philip Einstein Lipski	Marked	
	Jensen & Jensen	Craig Frank	Marked	
	Orla Frønapper	Peter Dodd	Marked	
	Superclásico	Ole Christian Madsen	Marked	
	2012	Isblomstens hemmelighed	Jacob Ley	Konsulent
		Vicevæerten	Katrine Wiedemann	Konsulent
Marco Macaco		Jan Rahbek	Konsulent	
Marie Krøyer		Bille August	Konsulent	
Kapringen		Tobias Lindholm	Konsulent	
You and Me Forever		Haspar Munk	Konsulent	
Fuglejagten		Christian Dyehjær	Konsulent	
Over kanten		Laurits Munch-Petersen	Konsulent	
10 timer til paradys		Mads Matthiesen	Konsulent	
Undskyld jeg forstyrrer		Henrik Ruben Genz	Konsulent	
Kidd life		Andreas Johnsen	Dok-konsulent	
The Act of Killing		Joshua Oppenheimer	Dok-konsulent	
Lej en familie A/S		Kaspar Astrup Schröder	Dok-konsulent	
Free the Mind		Phie Ambo	Dok-konsulent	
Testamentet		Christian Sønderby Jepsen	Dok-konsulent	
Putins kys		Lise Birk Pedersen	Dok-konsulent	
Max Pinlig på Roskilde - nu med mor		Lotte Svendsen	Marked	

2012	Talentytven	Jonatan Spang	Marked	
	Sover Dolly på ryggen	Hella Joof	Marked	
	Far til fire - til søs	Claus Bjerre	Marked	
	Den skaldede frisør	Susanne Bier	Marked	
	Cummi T	Michael Hegner	Marked	
	En kongelig affære	Nikolaj Arcel	Marked	
	Hvidsten gruppen	Anne-Grethe Bjarup Riis	Marked	
	Min søsters børn alene hjemme	Martin Miehe-Renard	Marked	
Lærkevej - til døden os skiller	Mogens Hagedorn	Marked		
2013	Nymphomaniac	Lars von Trier	Konsulent	
	Sorg og glæde	Nils Malmros	Konsulent	
	Antboy	Ask Hasselbalch	Konsulent	
	Spies & Glistrup	Christoffer Boe	Konsulent	
	The Weight of Elephants	Daniel Joseph Borgman	Konsulent	
	Only God Forgives	Nicolas Winding Refn	Konsulent	
	I lossens time	Søren Kragh-Jacobsen	Konsulent	
	Nordvest	Michael Noer	Konsulent	
	Jagten	Thomas Vinterberg	Konsulent	
	Sepideh - drømmen om stjernerne	Berit Madsen	Dok-konsulent	
	Blodets bånd	Pernille Bervald Jørgensen, Christian Sønderby Jepsen	Dok-konsulent	
	Jeg taler til jer - John Kørnens verden	Jørgen Leth	Dok-konsulent	
	Ekspeditionen til verdens ende	Daniel Dencik	Dok-konsulent	
	Tarok	Anne-Grethe Bjarup Riis	Marked	
	Olsen Banden på dybt van	Jørgen Lerdam	Marked	
	Kvinden i buret	Mikkel Nørgaard	Marked	
	Player	Tomas Villum Jensen	Marked	
	Skytten	Annette K. Olesen	Marked	
	Otto er et næsehorn	Kenneth Kainz	Marked	
	Alle for to	Rasmus Heide	Marked	
	Min søsters børn i Afrika	Martin Miehe-Renard	Marked	
	2014	Klassefesten 2 – begravelsen	Mikkel Serup	Marked
		Far til fire – Onkel Sofus vender tilbage	Giacomo Campeotto	Marked

KILDER

1 Ib Tardini, producer *Bænken*

2 Distributøren havde estimeret *Jagten* til at kunne sælge 150.000 billetter i biografen + DFI, biotal: <http://bit.ly/1ffmhjb>

3 DFI, biotal: <http://bit.ly/1hSuiMT> + Danmarks Statistik: <http://bit.ly/1eyRuMq>

4 DFI, biotal: <http://bit.ly/1ji03mq>

5 DFI, Facts & Figures: <http://bit.ly/1lotmVP>

6 EkkoFilm.dk: <http://bit.ly/MqEjGb>

7 EkkoFilm.dk: <http://bit.ly/1a1Ar9P>

8 Hjemmemarkedsandel: Den del af det totale antal solgte biografbilletter, som udgøres af de danske film

9 EkkoFilm.dk: bit.ly/1aCjxdY

10 DFI, biotal: <http://bit.ly/1i4ESB1>

11 Gallup, (uge 3, 2011): <http://bit.ly/1k5Sjt>

12 DFI, biotal: <http://bit.ly/1ffmhjb>

13 Fra d.23 juni 2013 – 2.marts 2014 er *Skytten* blevet downloadet 429.585 gange på P2P-netværk.

P2P-netværk udgør kun en del af det illegale marked online. Kilde, RettighedsAlliancen

14 Jean Luc Ormieres, UniversCine, 2012.

.....

Den danske model, som består af et offentligt/privat partnerskab, har skabt en enestående succes for dansk film igennem de sidste 15 år. Vi skal i 2014 have en ny 4-årig filmaftale i hvilken, vi skal afstikke rammerne for dansk film - også i fremtiden. *Vi vil gerne have en passioneret debat båret af facts, ikke myter. De er hermed aflivet.*

DANSKE FILMINSTRUKTØRER, 2014

.....

DANSKE
DANISH FILM DIRECTORS
INSTRUKTØRER

Danish Film Directors
www.filmdir.dk ISSN 1601-5843

